

הכותים אין להם פרק תשיעי נזיר סד.

עין משפט
גל מצוה

ל א מיי פ"ד מהל' אבות
הטומאה הל"ג:
ל א ב מיי שם פ"ד הל'
ו:
ל ב ג מיי שם פ"ו
הל"ח:
ל ג ד ה ז ח ט מיי
שם פ"ד הל"ד:

הגהות התוספות
1. דיבור זה שיהן לפני
הדיבור הקודם. 2. ו' ט'
גורקין מטלג"ל. 3. ז' ו' ו'
דבר. והוא מחמת דיבור
אחר. 4. ז' ע"ג ע"ג ע"ג.
5. ז' ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג.
6. ז' ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג.
7. מיתות ואלה שכן על
גביו ומתק. 8. ז' אלפ"ס.
9. ז' ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג.
10. ז' ע"ג ע"ג ע"ג ע"ג.
11. מ"מ מתק. ז' ע"ג ע"ג
מסקה. 12. ז' ע"ג ע"ג.

מוסף רש"י

כל מקום שהוא שורץ,
אפילו על המים, וצנינו על
הארץ, אם א"ל, כאן
בטומאת ודאי כאן בטומאת
ספק (וחולין קכ"ד).

פ"י הרא"ש

בתנן ספק טומאה צפה בין
במים בין בקרקע. משנה
היא פ"ד דמסכת טהרות
וקטני לילי מניה אלו
ספיקות שטהרו חכמים
וכו' ס' טומאה צפה על פני
המים. וקטני בתר הכי ס'
דמיתא צפה על פני המים
פירושו שטהרו חכמים בין
במים שבכילים בין במים
שעל פני הקרקע. כתיב כל
השורץ השרץ וכו' דמשמע
בכל מקום שהוא שורץ פי'
ראוי לשרוף ואפי' על
המים (ש"מ) [מטמא].
וכתיב השרץ השרוף על
הארץ דמשמע דוקא על
הארץ מטמא. ה' כ"ג.
דאי' נגע בכל מקום טמא
אבל ספק נגע על המים
טהור: כתיב אך מעיין ובור
מקוה מים יהיה טהור
דמשמע הנוגע בשרץ שעל
פני מים מעיין ובור ומקוה
וכתיב בברייתא:
והנוגע בהם יטמא דמשמע
בכל מקום: כל הניטלין
והנגרין. א' א' נגל שרץ
בידו או גררו בארץ אבל
טהרות ס' נגע ס' לא נגע
ספקו טמא אצל חשיבה
טומאה צפה כיון שהוא
ביד האדם: והנדרקין. אם
ירדן באויר אצל טהרות
אצ"פ שבא מכה האדם
חשוב טומאה צפה: חוץ
מכיוון שנתן טהרות ס'
העליל על הטהרות מטמאים
דטהרות טומאה צפה
מקרא דכתיב בשרץ גמרי'
הלכך לאו מטמא אלא
בטומאת מנוע דשימא
בשרץ: והמאהיל ע"פ
הטומאה כגון שורק
טהרות ס' האהיל על המת
דכבה א' בס' מגע טהור בין
בטהומאה צפה ס'
איתא בתוס' דטהרות כשם
שטהרו ס' טומאה צפה וכו'
כך טהרו וכו' טהרה צפה
וכי' כיצד עירבה שהיתה
בטמא טומאת מת וכבר

כתיב אך מעיין ובור מקוה מים יהיה טהור וכתיב יטמא
(ע"ד הערב) הא כיצד בכלים מטמא. דוקא דומיא דמעיין
וזכור שהם מים שעל גבי קרקע: ב"ר הניטלין. אדם עומד במים
וזכרו היה משלש"ש שרץ [ספק] נגע זו האדם העומד במים: או
הנגרין. שהיה חצירו גורר שרץ על

פני המים ספק נגע ספקו טמא:
מפני שהן כמותן כיון [שידן] אדם
מופס צס אין כאן דין טומאה פסה:
והמאהיל ע"פ לפי הטומאה.
כגון אדם הולך
במים ונמצא כזית מנת קבוע במים
ספק עבר הטהור עליו והאחיל על
המת דשכך כי האזי גוונא טהור או
צמת לטומאת מנגע דכך לוי [טבריה]
כפה וטומאה קבוע כמו טומאה
הצפה וטהרה קבוע מ"מ צאה לא
מטהרין: דכ"ר שהוא טמא למעלה
כלמטה לאיחויי וזו וזה בטומאת
צהיסט וכן עליונו שזו וזה
(מלמעלה) כלמטה ממשכחו ואם
זו וזה עוצרים במים וכלי אלס
ספק הסיטו אין לנו לטהר משום
טומאה צפה אלא צמנו דוקא
דומיא דשרץ וכן אם מדרקת שס
וזו עוצר' ספק דרס אין לטהר
משום טומאה צפה: **בעי רמי**
בר המאס מת בבלי ובדי צף על פני
המים מהו בתר ב"ר אזלינן. והא
נח או דילמא צמר מיא אזלינן והא
לא נח מת ע"ג שרץ מהו כיון דהאי
טומאת ערב והאי טומאת ז' כמי
דמחמא צבלי דמיא או דילמא כיון
דהאי טומאה [שפיק] טומאה סמיכתא
היא ואח"ל כמאן דמחמא צבלי דמי
דמיא שרץ ע"ג נבילה וצבילה צפה על
פני המים מהו כיון דמרייהו טומאת
ערב טומאה סמיכתא היא כדל
טומאה עבה ולא חשיב כמותה או
דילמא האי כזית והאי כעדשה שרץ
על גבי שרץ מהו הני ודאי מד
שיעורא הוא או דילמא כיון דמפסקי
מיהדי לא הא ס' תימנזי לומר כיון

דמפסקי לא נבילה? שנימוחה מי הוי הך נבילה כי משקה והוי שרץ
שעל גבה בטומאה צפה על פני המים או דילמא אוכלין הוא ואח"ל
כי אוכלין הויין לה ואינן חשובים משקה וה"ל? כמי שאינו צף על
פני המים והא שרץ על גביו? האיל כשהנבילה שנימוחה צפה? על פני
המים כזית? והאי כעדשה כמאן דמנח דמי שרץ ע"ג שצבת זרע
מהו מי הויא לה כי משקה ואח"ל כיון דמתנתק מגופיה לא חשיב
משקה אלא כי אוכלין יש לונוו שרץ ע"ג מי טהרות כזית שם אפר
ומים וע"י אפר הוא עב ומי טהרות דנקיט אומר ר"י דלוא הרין
דמני למקט אפר הוא עב צלמא אי חשיב משקה אי לא אלא לרבותא
נקט דלע"ג דלאיס למימר כיון דהאי טומאה והאי טומאה היא
ליה כי טומאה סמיכתא: צפה ס' על פני המים מ"מ כיון דהני מי
טהרות הוו להו משקה עליהו והואילי כ' צפה על פני המים:

נזיר
כי אמר
דמפסקי לא נבילה? שנימוחה מי הוי הך נבילה כי משקה והוי שרץ
שעל גבה בטומאה צפה על פני המים או דילמא אוכלין הוא ואח"ל
כי אוכלין הויין לה ואינן חשובים משקה וה"ל? כמי שאינו צף על
פני המים והא שרץ על גביו? האיל כשהנבילה שנימוחה צפה? על פני
המים כזית? והאי כעדשה כמאן דמנח דמי שרץ ע"ג שצבת זרע
מהו מי הויא לה כי משקה ואח"ל כיון דמתנתק מגופיה לא חשיב
משקה אלא כי אוכלין יש לונוו שרץ ע"ג מי טהרות כזית שם אפר
ומים וע"י אפר הוא עב ומי טהרות דנקיט אומר ר"י דלוא הרין
דמני למקט אפר הוא עב צלמא אי חשיב משקה אי לא אלא לרבותא
נקט דלע"ג דלאיס למימר כיון דהאי טומאה והאי טומאה היא
ליה כי טומאה סמיכתא: צפה ס' על פני המים מ"מ כיון דהני מי
טהרות הוו להו משקה עליהו והואילי כ' צפה על פני המים:

כתיב צל השרץ השורץ. דמשמע כלל מקום שורץ טמא ואפי'
צף וכתיב על הארץ דמשמע דבעינן שיהא מונח על הארץ ולא צף:
הא כיצד ודאי נגע. בטומאה צכ"מ שהוא בין במים בין בקרקע
טמא הא ספק נגע כגון לאחר שנמצא צף על פני המים ה"ז טהור
בין שנמצא צף במים שבכלים או

במים שבקרקע לספק נגע צף
לעולם טהור: אך מעיין ובור מקוה
מים יהיה טהור. דמשמע דלפני
בקרקע טהור: ופסיקו **טמא** הא
כיצד צפה צבליס. ופסיקו טמא אצל
בקרקע ספיקו טהור: כל הניטלין
והנגרין. בין טומאת שרץ בין
טומאת נבילה ובשעת אזולתן או
גרימתן ספק נגע צהן אדם וכלים:
ספיקו טמא. שכל הנגרר והניטל כמו
שהן מונחין דמי והוי כספק טומאה
צכ"מ לספיקו טמא דגמרי' מקוטס
(סוטה ט"ז מ"ח): דכתיב צה ונקטרה
והיא דתפארת' אצל אה זה נזרקין
צדשעת זריקתן ספק נגע צהן
אדם וכלים ספק לא נגע ספיקו
טהור צדל' אמרין קלוטה כמי
שהונסה דמיא אלא בטומאה צפה
דמיא וספיקו טהור: ה"ג חוץ
מכזים מהם והמהאיל על פני
טומאה שטמא מלמעלה כלמטה
לאיחויי זו וזב. כלומה חוץ מכזים
מן המת שזרק ע"ג אדם או טהרות
וצין שזרק טהרות על כזית מן המת
או האדם עלמנו דלג עליו וספק הוא
אם האהיל עליו צדשפיקו טמא לפי
שטמא מלמעלה כלמטה הואיל
והוא טמא שלא ננעיה כגון ע"י
אהל. והאי דתני והמהאיל על פני
טומאה דל' כרץ לנתימא אלא חוץ
מכזים מן המת והמהאיל עליו לאיחויי
זו וזה שטמא נמי מלמעלה
כלמטה צאזן מקמא שאם יש צו
על האזן הוועל הכלים ועל האדם
שהן צמון הצור תחת האזן נטמא
האדם והכלים כמו צמנו ע"ג
וכן אם הוצ מלמעלה והטהור יושב

ועל אצן טמא: **בעי רמי בר חמא** מה צבלי וכלי צף על פני המים.
וידוע ודאי שלא האהיל עליו אצל ספק הוא לו אם נגע אם לא

נגע זו: מהו. גבי מתימחין מאי טעמא חיישין לטומאה צפה
דהתם איכא למיחש שמא האהיל עליו אצל הכא דידוע הוא לו
שלא האהיל עליו אצל ספק הוא לו אם נגע ו: מי אמרין צמר
לי אזלינן. וכמאן דמונה על גבי קרקע דמי וספק מנגעו טמא:
או צמר מיא אזלינן. ומת מיא אזיל וצף על פני המים אגב
הכלי וספיקו טהור: אם סימנזי לומר. כיון דמת עלמנו לא הוי
צף ו: על פני המים הוא צמר כלי אזלינן וכמאן דמונה על גבי
קרקע דמי וספק מנגע טמא: מה המונה על גבי השרץ. ושרץ צף
על פני המים מהו כיון דשרץ טומאת ערב ומת טומאת צבעה
כמאן דמחמא צבלי דמי וספק מנגעו טמא: או דילמא.
הא טומאה עבה טו סמיכתא היא וכיון דלץ שרץ כלץ מת דמי
ומיתא מיא אזיל וצף על פני המים אגב הכלי וספק מנגעו טהור):
ואם סמאל לומר. כיון דהאי טומאת ערב והאי טומאת ז' כמי
דמחמא צבלי דמי וספיקו טמא ודאי: שרץ ע"ג נבילה. והוא הדין נמי לנבילה ע"ג
השרץ אלא האזי דקמיציעיל ליה הכי דשיעורא
דשרץ דהוה כעדשה קאי על שיעורא דנבילה דהוי צבלי (ו' ולא שיעורא דנבילה ע"ג
שיעוריה כנעשאה כמאן דמחמא צבלי דמי וספק מנגעו טמא: ע"ג שרץ
בכלי דמי וספק מנגע צבלי טמא: ואם"ל שרץ ע"ג שרץ ע"ג שרץ ע"ג שרץ ע"ג
ספיקו טמא: שרץ ע"ג נבילה שנימוחה מהו. מי אמרין כיון דנימוחה הויא לה
משקה ושרץ ע"ג על גביו וספק מנגעו טהור דכמאן דלץ
על פני המים דמי: או דילמא כיון דאכל הוא. ה"ל כמאן דמונה צו על גביו
וכמו דמונה ע"ג קרקע דמי דוספק מנגעו טמא: ואם"ל. הכא כיון
דאכללא הוא ולא שו שיעוריהו אהדידי דהאי צבלי דמי וספק מנגעו טמא: ע"ג שרץ
פני המים מהו מי אמרין והואיל ושצבת זרע לאו אוכללא הוא ה"ל כמשקה
והוה שרץ וספיקו טהור: ואם"ל כיון דשנעקרה. מנצברו של
אדם מנמט ולא דמי לשאר משקה צמנו כגון מי רגלים שמוכסין לתוכו ה"ל
שצבת זרע כי אוכללא דסמיך הוא: שרץ ע"ג ע"ג מי הטמא.
ומי טהרות עבין מפיני אפר פרה שבהן מי הוי כאוכללא או דילמא
משקה הוי והוי כשרץ צף וספיקו טהור. לא ידעינן תיקו:

6) [חולין קס"ז] ט) [עין
וזכיס ל"ג] א) [מנדר"ס].
ד) [חולין פ"ד דטהרות]
מוסק זכ"ס ט) [ז' ע"ג ע"ג
טומאה טומאה כו. יעב"ד.
ו) ג' א"מ א"מ]

תורה אור השלם

1. וכל השרץ השרוף על
הארץ שרץ הוא לא
יאכל: וקרא יא א'
אל השקצו את
נפשתיכם בכל השרץ
השרוף ולא תטמאו בהם
ונתמקם בהם:
2. אך מעיין ובור מקוה
מים יהיה טהור ונגע
בנקלתם יטמא:
3. וקרא יא לו

נוסחת הריב"ן

א) ובשעת גרימתן או
עלמתן: ב) ובשעת ג) ולא:
ד) ספיקו: ה) שכל: ו) יושב
לו על: ז) אם נגע אם לא נגע
מחו מי אמרין כי: ח) לא:
הו צדל' קאי ומונה בכלי
הוא צמר כלי: ט) הא טומא'
עבה כמו קומת דרקיעה
מיהדי ואח"כ מיהדי
סמיכתא: י) דמי מיהא אלו
מת אזיל: יא) ואח"ל שרץ על
גבי שרץ כיון דמפסקי
מיהדי מנחן דמנחא בכלי
דמי וספק מנגע צבלין
ספיקו טמא ואח"ל שרץ
ונבילה נמי כי ואח"ל שרץ
כי ספיקו טמא) כי לוי
ככ"מ: יב) דמונה ליה על גביו
וכמאן דמונה: יג) וספק
מנגעו: יד) ע"ג שרץ:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה שרץ צף
וכי' צבלי ורא קאי
שיעורא דנבילה:

גליון הש"ס

גמ' מת בבלי ובדי צף
על פני המים כעין זה
שבת דף ט"ע"ב:

הגהות הגר"א

א) גמ' הניטלין. י"ז
בטומאה (פ"ד דטהרות)
הניטלין הניטלין (וכי')
במנז"ס: ב) [א] שם.
צ"ל שרץ (וכי') צבליס אלס
דכ"ל לפנה אינה אלס
לענין שרץ צבלי כפסות
הגמ' דלא כרשי' (תוס'):
ג) שם מיא. ז' ע"ג מיא
וכי') (וכי') מנז"ס: ז' שם
מת ע"ג שרץ. ז' ע"ג שרץ
ע"ג שרץ. ז' ע"ג שרץ
וכי') [א] שם (ומנז")
חו"מ (וכ' לנת' דפוס'):
ו) שם ואח"ל שרץ ע"ג
שרץ כיון דמפסקי מהדי
מנחן דמנחא צבלי דמי
חל"מ (ובבב"מ הדיעה
שאח"ל לא מלגלל לל' חל"מ
אך המנז"ס משמע
דגריס האח"ל להדיק
ע"ש): ו) שם ומי טהרות
אצל ע"ג המים חל"מ
(דמותר הוא וכמו שלא
היכי דבבב"מ שמוקדם):

א) נראה דל' וין כשהטומאה צפה דהכי כו' ב' ג) גירסת רבינו ואח"ל לאו צמר כלי אזלינן והיינו לפי פ' ז' דל' אזלינן צמר כלי מקרי צף ודלא כפי' תוס'.